som Max ved førsteopførelsen af den i Berlin, der i øvrigt blev dirigeret af Weber selv.

Og så sang hun med i François-Adrien Boieldieu (1775-1834) og Eugène Scribes (1791-1861) "Den hvide Dame" ("La dame Blanche", 1825). Det var en opera, som Søren Kierkegaard kendte til, idet han har set den på Det Kongelige Teater, kort tid inden han i 1841 rejste til Berlin. Han har formentlig set den den attende oktober, hvor han efter at have slået op med Regine Olsen gik i Det Kongelige Teater for at møde sin ven, Emil Boesen, men i stedet mødte Regine Olsens fader, Terkild Olsen, der uden held forsøgte at få ham til ikke at hæve forlovelsen med Regine Olsen.

På Det Kongelige Teater så Søren Kierkegaard efter alt at dømme den smukke og høje Christiane Phister (1814-1907) i rollen som Anna i "Den hvide Dame", og det var netop det parti, som Hedwig Schulze sang i "Den hvide Dame" på Staatsoper Unter den Linden i Berlin i 1839. Og også den rolle blev Hedwig Schulze rost meget for i "Die Allgemeine musikalische Zeitung".

Vi ved, at "Den hvide Dame" blev opført på Staatsoper Unter den Linden i januar 1841, og vi må formode, at Hedwig Schulze har medvirket som Anna ved den opførelse. Hvis det er tilfældet, så kan Søren Kierkegaard meget vel have set den.

At Søren Kierkegaard har haft operaen i frisk erindring, kunne et brev til Emil Boesen fra den sekstende januar 1841 tyde på, idet han, for at understrege sin ærlighed over for ham, anvender et par strofer fra netop "Den hvide Dame", nemlig forpagterens sang til officeren i be-

gyndelsen af operaen, hvor han synger:

> ”Tag min hånd, tag min hånd, i
> dette bryst bor ærlighed.”

Herudover nævner Søren Kierkegaard kort ”Den hvide Dame” i ”De umiddelbare erotiske stadier eller det musikalsk-erotiske” fra førstedelen af ”Enten-Eller”, der delvis er skrevet i Berlin, og i den fiktive udgiver af ”Enten-Eller”, pseudonymet Victor Eremitas forord.

I november 1839 medvirkede Hedwig Schulze i en anden i dag kendt opera, nemlig i Vincenzo Salvatore Carmelo Francesco Bellinis (1801- 1835) ”Norma” (1831), hvor hun sang partiet som præstinden Adalgisa og undtagelsesvis fik Hedwig Schulze ingen ros af ”Die Allgemeine musikalische Zeitung”, der fandt, at rollen ikke lå for hendes stemme; hendes stemme var alt for stærk og kraftfuld til at skildre den blidhed, der efter avisens mening karakteriserede operafiguren Adalgisa.

Måneden før – den elvte september – havde hun ved en koncert på operaen sunget en arie fra ”Norma”, hvor komponisten Johann Peter Emilius Hartmann (1805-1900) var til stede, og som man kan læse i hans rejsedagbog, så havde hun en ret god stemme, men hendes intonation var efter hans mening ikke ”komplet”. Da hun i november 1841 igen sang partiet som Adalgisa i ”Norma” på Staatsoper Unter den Linden, var kritikken heller ikke alt for god. Hun blev kritiseret for stedvis ikke at synge rent, selvom man nu fandt, at hun sang partiet langt mere intimt og inderligt.

Søren Kierkegaard var i Berlin, da opførelsen af Bellinis "Norma" fandt sted på Staatsoper Unter den Linden i november 1841, men han har formentlig ikke set den, for havde han det, ville han sikkert tidligere – og ikke som tilfældet var først i december – have skrevet til Emil Boesen, at Hedwig Schulze lignede Regine Olsen.

Der er noget, der tyder på, at Søren Kierkegaard kan have set en italiensksproget opførelse af operaen på Königsstädtisches Theater, hvor Compagnia Italiana opførte den otte gange i perioden fra midten af december 1841 til slutningen af februar 1842, idet der mellem de papirer, som Søren Kierkegaard havde med hjem fra Berlin, var en afrevet side med en trykt tekst på italiensk og tysk fra librettoen til Bellinis "Norma", der af Søren Kierkegaard var blevet anvendt som klatpapir.

I 1839 medvirkede Hedwig Schulze tillige ved en række koncerter. I juni det år var hun således i Lübeck for at medvirke ved byens "Erstes norddeutsches Musikfest in Lübeck", hvor hun fredag den otteogtyvende juni om morgenen sang arien "Auf starken Fittigen" fra Joseph Haydns (1732-1809) oratorie "Die Schöpfung" (1796-1798) i Marienkirche, en arie som også hendes moder i øvrigt tidligere havde sunget. Haydns oratorie "Die Schöpfung", der med baggrund i Bibelen skildrer og hylder verdens skabelse, ville givet have interesseret Søren Kierkegaard, der kan have kendt til Haydns musik, idet "Musikforeningen i Kjøbenhavn" i 1838, to år før hans første rejse til Berlin, arrangerede en koncert, hvor hans symfoni nummer 70 (1779) blev spillet.